

Noordhollands Dagblad

Nabestaanden gedenken de vondst van de KXVI

Gepubliceerd op 15 december 2011, 10:15

DEN HELDER - Pas acht jaar oud en Noa heeft al helder voor ogen wat hij later wil worden: duiker. Dan kan hij voor zijn oma het wrak vinden, waar ze het altijd over heeft. Maar onderzeeboot KXVI, waarmee matroos der tweede klasse Rademakers en 35 andere zeelieden zeventig jaar geleden omkwamen, is al terecht.

Noa was een van de nabestaanden die woensdag de indrukwekkende herdenking bijwoonden voor de bemanning van de KXVI. De onderzeeër die in de Zuid-Chinese Zee op Eerste Kerstdag 1941 door een Japans oorlogsschip tot zinken werd gebracht. Twee maanden geleden werd het wrak gevonden door een groep Australische duikers. In de kroeg waren ze over het wrak getipt door een visserman. Op 38 meter diepte werd het zeemansgraf aangetroffen. Het stuurwiel namen zij gisteren persoonlijk mee naar Den Helder. Waar nabestaanden het dankbaar in ontvangst namen.

Uiteindelijk werd de zoektocht naar de Nederlandse onderzeeër nog een race tegen de klok. Vanuit Nederland was al een expeditie opgezet die komend voorjaar zou gaan zoeken. Klaas Brouwer, lid van het Comité Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945, zou erbij zijn. Sinds tien jaar speurt het comité naar drie nog vermiste onderzeeërs waarvan nu inclusief de KXVI twee zijn gevonden. KLM-piloot en gedreven duiker Brouwer vond in 2002 de OXX bij Maleisië. Rest nog de OXIII die zich in de Noordzee tussen Groot-Brittannië en Denemarken moet bevinden. Brouwer gunt de Aussies alle credits voor hun vondst. „Wie de onderzeeërs uiteindelijk vindt doet er niet toe. Het gaat er om dát ze worden gevonden. Ik heb zelf bij de vondst van de OXX gemerkt hoe ontzettend belangrijk dat is voor de nabestaanden.”

Joke Jarman, dochter van KXVI-commandant Louis Jarman, verloor haar vader op 3-jarige leeftijd. „Voor ons is dit een grote dag. Een dag waar we zoveel jaren op hebben gewacht. Een dag van eerbetoon maar ook van rehabilitatie. Omdat gebleken is dat mijn vader geen enkele blaam trof bij het verlies van de KXVI.”

Voor de nabestaanden en andere belangstellenden wordt in mei 2012 een 'pelgrimsreis' naar de locatie in de Zuid-Chinese Zee gehouden. Om ook ter plekke de bemanning te herdenken. In Den Helder roffelde gistermiddag de tamboer zijn trommel en blies de trompettist the last post, waarna twee minuten stilte in acht werden genomen bij het monument van de onderzeedienst. Een moment van gedenken dat passend werd afgesloten door de roep van een zeemeeuw.

De oma van Noa heeft het allemaal niet meer mogen meemaken. Ze overleed twee weken voor de vondst van de onderzeeër.